

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 25-52.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v torek, dne 8. oktobra 1935.

Štev. 101.

SPOMINU NEPOZABNEGA VODITELJA!

V sedanjem težavnem zunanem in tudi vse prej ko lahkem notranjem političnem položaju čuti jugoslovanski narod še zlasti globoko vso težo izgube, ki ga je zadela 9. oktobra 1934, ko je padel pod zločinsko roko najetih morilcev njegov veliki voditelj, nepozabni naš kralj Aleksander Zedinič.

Odkar je stopil v jugoslovansko zgodovino, je bil živ simbol nepremagljive volje jugoslovanskega naroda, da si izvojuje svoje popolno nacionalno osvoboditev. In ko je bilo to v glavnem doseženo, je bil zopet naš nepozabni kralj vodnik vsega dela za našo gospodarsko osamosvojitve, ki je ključ k blagostanju naroda.

Tako za našo politično, ko gospodarsko svobodo pa je prvi pogoj naša enotnost, naša sloga pred vsem tujim svetom in naš tu je naš blagopokojni kralj Aleksander s posebno močjo zastavil svoje izredne vladarske sposobnosti. Vsako njegovo dejanje, vsak njegov ukrep je imel vedno le ta cilj, da poveča skupno silo Jugoslovancov. Kar je moglo koristiti enotnosti Jugoslovancov, to je bilo že naprej deležno njegove podpore, kakor se je na drugi strani ob njegovi jekleni volji razbil vsak poskus razedinjenja Jugoslovancov.

V razrvanih poveljih časih, ko so živele vs. stare tradicije še močno, nova jugoslovanska ideologija pa zaradi težkih socialnih, gospodarskih in političnih razmer ni mogla prav zavladati, je bila več ko enkrat prav resna nevarnost, da Jugoslovanci pozabijo na to, da more živeti njih svoboda le, če so enotni. Historična zaslu-

ga našega nepozabnega vodnika je, da Jugoslovanci na to svojo prvo dolžnost niso mogli pozabiti in da se je pred najvišjimi

interesi države in enotnosti jugoslovanskega naroda ustavilo tudi najtežje strankarsko ne protje.

Ta zasluga je tem večja, ker je skoraj že kazalo, da vidi jugoslovanski narod cilj svojega nacionalnega osvobodjenja v tem, da razvije čim bolj svoje strankarsko življenje, pa čeprav bi že to bilo podobno

anarhiji. Ko je ta nevarnost tudi v resnici že prišla, tedaj je zadonel njegov: Quos ego! — in politične strasti so se umirile in rešeni smo bili slabih strani pretiranega strankarstva. Jugoslovanski narod je dobil potreben duševni oddih, da je mogel zopet mirno presojeti politično življenje, da je dorasel za dolžnosti, ki mu jih nalaga demokratično politično življenje.

Mi, ki smo doživljali vse dogodke od preobrata dalje, se ne zavedamo napredka, ki je bil dosežen v vseh teh letih. In vendar je ta napredek ogromen! Obroč samih zakletih sovražnikov okoli Jugoslavije, to je bil naš položaj po preobratu in še dolgo vrsto let kesneje. In sedaj! Padel je ta obroč, Jugoslavija pa je postala od vseh držav upoštevana in iskana sila, ki si je pridobila najmočnejši položaj na jugovzhodu Evrope. In to je nedosegljiva zasluga blagopokojnega kralja Aleksandra, ki je z neomajno vero v svoj narod vodil njegovo krmilo ter uravnaval njegovo pot. Oprt na edinstvo naroda in na vedno pripravljeno armado je priboril svojemu narodu v svetu ugled in spoštovanje. Nova zgodovina pa se je začela na Balkanu, ko je v sijajnih sofijskih dnevih oživel jugoslovansko-bolgarsko prijateljstvo. Lovorjev venec, ki nikdar ne vene, si je priboril takrat naš nepozabni voditelj.

Ves v službi svojega naroda je bil kralj Aleksander vse svoje življenje in zato je bil zvezan s svojim narodom z ljubeznijo, ki nikdar ne ugasne in ki živi večno. Zato pa jugoslovanski narod tudi s tem večjim moralnim ogorčenjem konstatira, da še

vedno ni izrečena sodna obsodba nad onim izrodnom človeške družbe, ki se je upal dvigniti roko nad njegovim kraljem. Ves kulturni svet se je zgražal nad marsejskimi zločinci, in vendar ti še niso doživeli svoje zaslužene kazni, kakor da bi strah nad odkritjem ozadja tega zločina preprečeval sodni proces. Obupati nad vrednostjo vse kulture zapada bi moral naš pošten narod, če ne bo zadoščeno pravici zaradi gnusnega marsejskega zločina.

Imeli smo vodnika, kakor ga ni imel noben drug narod. Na zločinski način nam je bil ugrabljen, ker so mislili, da bi se jugoslovanski narod po smrti svojega voditelja razkropili kakor čreda, ki izgubi svojega pastirja. Prevarili so se nasprotniki jugoslovanskega naroda in v ljubezni do svojega nepozabnega vodnika je jugoslovanski narod v celoti sprejel njegovo misel in ostal enoten in složen v delu za napredek Jugoslavije. S sveto obljubo zvestega nadaljevanja dela svojega voditelja je pred enim letom spremil jugoslovanski narod svojega kralja na njegovi zadnji poti, isto slovesno prisego ponavlja tudi danes ob prvi obletnici marsejske tragedije.

Očuvati Aleksandrovo Jugoslavijo pred vsemi nevarnostmi, to je ona slovesna prisega, s katero praznuje jugoslovanski narod spomin blagopokojnega kralja in to je ona visoka misel, ki združuje vse Jugoslovane sedaj in na večne čase.

Večna slava spominu kralja Aleksandra I. Zedinič!

Neomajna zvestoba njegovemu delu!

Gospodarske posledice abesinske vojne

Prvi vplivi vojne med Italijo in Abesinijo so se pokazali na denarnih trgih in pred vseh močnih odlivih zlata iz Evrope v Ameriko. Zaradi tega so tečaji nekaterih evropskih valut oslabei, zlasti lire, ki se je pa kesneje zbog intervencij oficijalno popravila, a je v zadnjih dneh zopet nazadovala, posebno hudo v zasebnem prometu. Oslabel pa je tudi holandski guldinar in angleški funt.

Na efektivnem trgu je bila najprej zaradi nejasne situacije v Ženevi velika zdržnost, takoj v začetku pa so nazadovala posojila. Tako je padlo italijansko posojilo v Londonu za tri točke na 47 in doseglo s tem svojo dosežaj najnižjo stopnjo. V splošnem pa so tečaji na vseh velikih borzah, razen na njujorški, nazadovali, posebno močno pa na milanski borzi, kar je bilo zlasti posledica ostrih deviznih ukrepov italijanske vlade.

A tudi na pariški borzi so se pokazale neugodne posledice napetega političnega položaja. Zlasti so padli vsi egiptski papirji, tako zlasti delnice Sueške družbe. Francoske rente so padle za 3 do 4 odstotke.

Cene sirovinam so se skoraj povsod dvignile. Na svetovnih pšeničnih trgih je nastopila naravnost hausse, zlasti zaradi napetega političnega položaja in slabe kanadske letine. Velike količine pšenice so nakupile tudi Anglija, Nizozemska in Belgija. Velike kupčije so bile dosežene tudi v ruski pšenici. Cena je skoraj povsod nazadovala. Razen cina so narasle cene vseh drugih kovin; popravile pa so se tudi cene kavguka in bombaža.

Najbolj neugodne posledice pa so se pokazale v gospodarskem življenju Bli-

njega vzhoda. Bližina Sueškega prekopa vpliva neugodno in je povečala nervoznost v Palestini in v Egiptu. Ze grožnja vojne je povzročila, da so začeli ljudje dvigati svoje vloge iz denarnih zavodov in niti solidarnostna izjava najmočnejših denarnih zavodov s slabjšimi ni dosti zalegla. Vse je nakupovalo zlato in ga tudi preplačevalo. Tako so kupovali ljudje zlatnike v vrednosti poldrugega funta za dva funta. Posledica tega je bila, da so banke omejile vse kredite, kar je škodljivo vplivalo na gradbeno delavnost. Ze sklenjeni stavbni načrti so bili zopet odpovedani. Nadaljnja posledica splošne vznemirjenosti je bila, da so se živila znatno podražila.

Oboroževalna industrija cvete

Svetovna trgovina z orožjem je po podatkih konjunktornega zavoda letos zopet krepko napredovala. Predvsem je veliko povpraševanje po letalih. Po količini se je izvoz orožja dvignil za 29 odstotkov, po vrednosti pa od 214 milijonov mark v II. polletju 1933 na 240 v istem času 1934 in na 300 milijonov mark v I. 1935. Na silno povpraševanje po orožju kažejo tudi cene, ki so za druge sirovine padle na 47 odstotkov cen onih v I. 1929., za orožje pa samo na 86 odstotkov.

Najbolj je napredoval izvoz municije in orožja iz Češke slovaške, Anglije in Belgije, dočim je iz drugih držav prej popustil ko napredoval. Anglija in USA izvažata pretežno orožje, Češkoslovaška pa municijo in eksplozive. Bojnih ladij pa je največ izvozila Anglija, Francija pa je mogla izvoz latal skoraj podvojiti.

Med kupci zavzema Italija prvo mesto. Tako je kupila mnogo ladij in poleg tega najela v času od 1. avgusta do 15. septem-

bra ladij za 300.000 ton. Posledica tega je bila, da so prevozne tarife narasle, kar čutijo tudi naši lesni izvozniki. V Ameriki je nakupila Italija velike količine bakra, v drugih državah, zlasti v Nizozemski Indiji, pa mnogo petroleja, kavguka in cinka.

Na Holandskem je naročila Italija 500 tisoč parov vojaških škornjev, a niso Holanci tega naročila sprejeli, ker se boje, da bi jim v primeru sankcij vsa ta količina škornjev ostala, ker jih ne bi mogli dobaviti Italiji. Tudi neugodno stanje kliringa z Italijo je vplivalo, da je bilo italijansko orožje odbito. Italija je nato škornje naročila pri neki nemški tvrdki v Pirmasensu, ki pa je tudi naročilo odklonila. Nato je naročila Italija 300.000 parov čevljev pri Bafi v Zlinu, 400.000 parov pa pri Bafini tvornici v Vukovaru. V Jugoslaviji je Italija nadalje kupila mnogo cimenta, živin in lesa. Zaradi rastočega pasivnega salda Italije v italijansko-jugoslovanskem kliringu je bil sklenjen z našo Narodno banko poseben dogovor, po katerem se tečajne razlike, nastale med nakupom in plačilom, zaračunajo po posebni faktorni klavzuli.

Velik del velikih nemških špedicijskih tvrdk je sklenil, da nuje pošiljke v levantska pristanišča ne bo pošiljal več skozi Trst, temveč po železnici v črnomska pristanišča. Tudi Hamburg in Gdinja sta prevzela mnogo blaga, ki je šlo v normalnih časih skozi Trst.

Avstrija je začela na veliko izpopolnjevati svoje premogovne zaloge ter je naročila zelo mnogo premoga v Nemčiji, Češkoslovaški in Poljski. Skupno je nabavila okoli 90.000 ton premoga. Cene, ki jih plačuje za premog, so višje, kakor pa jih plačuje običajno.

Znatno se je opomogla zaradi afriške

vojne tekstilna industrija na Češkoslovaškem in tudi v Jugoslaviji, ker Italija ne izvažata več tekstilij. Tudi na drugih poljih se pozna, da se je nehala italijanska konkurenca.

Zbornice imenujejo za vsak odsek dva člana v davčne odbore

Zadnji Finansijski zbornik finančnega ministrstva objavlja to pojasnilo:

Na vprašanje Zbornice za TOI v Ljubljani, če ima pravico delegirati v davčni odbor po dva redna člana in namestnika posebej za vsak svoj odsek, je izdal Davčni oddelek pod št. 62.575/III z dne 4. septembra 1935 to pojasnilo:

Če pri skupnih zbornicah obstoje po pravih samostojni organizirani odseki (n. pr. gostinski), potem pripada zbornicam pravica delegiranja v davčni odbor, in sicer za vsak tak samostojni odsek po dva redna člana in po dva namestnika.

V konkretnem primeru pripada torej Zbornici za TOI v Ljubljani pravica, da delegira v davčni odbor po dva redna člana in po dva namestnika za trgovski, obrtni, industrijski in gostinski odsek.

Ker je bilo to pojasnilo izdano samo prej imenovani zbornici po Dravski finančni direkciji, a velja tudi za vse ostale skupne zbornice, ki imajo organizirane samostojne odseke, se to pojasnilo sporoča vsem finančnim direkcijam in davčnim upravam, da o tem obvesti zbornice s svojega področja.

Tečaj za slovensko stenografijo

ki ga prireja Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani, se prične v četrtek, dne 17. oktobra ob 7. uri zvečer. Tedaj bo brezplačen. Prijave do vštete četrtka, dne 10. oktobra v društveni pisarni Gregorčičeva ulica 27 med 8. in 2. uro.

Resolucija Združenja slovanskih hranilnic

Združenje slovanskih hranilnic je imelo v dneh od 28. do 30. septembra v Pragi svoj občni zbor. Na podlagi referatov zastopnikov hranilnic iz Češkoslovaške, Poljske in Jugoslavije je sklenilo naslednjo resolucijo:

Združenje slovanskih hranilnic je na svojem občnem zboru v Pragi v času od 28. do 30. septembra 1935 razpravljalo o gospodarskem položaju slovanskih držav in o nalogah hranilnic pri ustvarjanju gospodarskega blagostanja slovanskih narodov.

Po proučitvi referatov je Združenje ugotovilo, da se narodno blagostanje povečuje najboljše tam, kjer so komunalne hranilnice deležne trdne zakonske ureditve, ki jim daje predvsem značaj pupilarno varnega zavoda in jim omogoča izpolnjevanje obkorožne naloge, da tako koristijo vsem slojem naroda, ter zadovolje potrebam časa in krajev, v katerih naj delujejo.

Soglasno se je ugotovilo, da se ne more uspešno razvijati redno delujoče narodno gospodarstvo nobene države brez mirnega in vztrajnega ustvarjanja narodnega kapitala in da so to baš hranilnice, s kojih pomočjo se more ta kapital pajzanesljuje stvarjati, ker se opirajo na trden in stalno naraščajoč kader malih vlagateljev.

Zato je potrebno, da se pri ukrepih za odstranitev krize osobito ozirajo na to, da se ne jemlje z neprimernimi ukrepi zlasti glede ureditve obrestne mere, moratorija itd. prebivalstvu volja za nadaljnje štedenje in s tem ne slabi možnost ustvarjanja novega narodnega kapitala, ki ga je gospodarskemu življenju treba ravno tako, kakor človeškemu življenju krvi.

Da so trdnost in stalnost valute, pravično upoštevanje vseh gospodarskih sestavin države in naroda ter politični mir temeljni pogoji za utrditev gospodarskega miru, to je Združenje slovanskih hranilnic vedno smatralo in smatra tudi naprej za umevno in za *conditio sine qua non*.

V cilju praktične poglabitve sodelovanja slovanskih hranilnic se nalaga članom Združenja dolžnost, da se zavzamejo na kompetentnih mestih za to, da se devizni predpisi uredijo čimprej tako, da se bo moglo v interesu udeleženi državi ter olajšanja izmenjave blaga in podpiranja tujkega prometa vršiti brezgotovinsko plačevanje med našimi državami tudi s posredovanjem hranilnic slovanskih držav, ki morejo s svojo razsežno mrežo najuspešneje služiti slovanski vzajemnosti.

Avstrijski šiling notira na večini evropskih borz nad svojo pariteto. V Pragi 5 do 6 odstotkov nad pariteto, v Budapešti pa celo do 25 odstotkov. V poletnih mesecih so zlasti pogrešali šilinge v Parizu, Londonu in Amsterdamu, ker so letoviščarji, ki so odhajali v Avstrijo, pokupili skoraj vse šilinge.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Seznam poročila trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca mlačna; promet Din 7.477.301-28

V preteklem borznem tednu je bila devizna kupčija neprimerno živahnija in so bili perfektuirani tudi znatnejši devizni zaključki kakor v predzadnjem tednu. — Kajti porast deviznega prometa v minulim borznem tednu znaša v primeri s predzadnjim tednom celo nad štiri in pol milijona dinarjev.

Devize Amsterdam predzadnji teden 64, minuli teden 137 (vse v tisočih dinarjev). Berlin —, 18, Budimpešta —, 145, Bruselj —, 1, Din-deviza 409, 314 avstr. priv. klir., Dunaj 1127, 793 priv. klir., Curih 382, 2.133, London 418, 1.607 inkl. priv. klir., Oslo —, 9, Newyork 87, 1.241, Paris 251, 837, Solun 54, 116 boni, Trst 41, 93, Stockholm 12, 22, Varšava —, 11.

Naravnost ogromen porast prometa izkazuje deviza Curih, katere je bilo v prejšnjem borznem tednu zaključeno za 1.751 tisoč dinarjev več nego v predzadnjem tednu. Pravtako se je dvignil devizni promet v Londonu, Newyorku in Parizu. Nasprotno pa je nazadoval devizni promet v avstrijskem privatnem kliringu. Dočim so namreč v predzadnjem borznem tednu znašali skupni zaključki v avstr. šilingih in dinarski devizi nad 1.536 tisoč dinarjev, je padel promet v teh devizah v prejšnjem tednu za 429 tisoč dinarjev.

Dnevni devizni promet se je gibal takole:

30. sept.	Din	972.151'22	Din—Curih
1. okt.	Din	5.255.881'54	Curih—Newyork
2. okt.	Din	328.903'49	Dunaj—London
3. okt.	Din	781.555'38	London—Newyork
4. okt.	Din	138.809'65	Dunaj

Narodna banka je še nadalje posredovala le v Curihu, Amsterdamu in Parizu ter dala skupno za Din 125.000 deviznega blaga na razpolago.

Avstrijski šiling je ves pretekli borzni teden notiral na bazi Din 8'58 do 8'68.

S primo Narodne banke

DEVIZE	Povpraševanje	Ponudba	Povpraševanje	Ponudba
	Din	Din	Din	Din
Amsterdam	2963'86	2978'46	2956'73	2971'33
Berlin	1756'08	1769'95	1755'63	1769'50
Bruselj	739'90	744'96	738'11	743'17
Curih	1424'22	1431'29	1424'22	1431'29
London	214'91	216'97	213'84	215'90
Newyork	4347'51	4383'82	4342'15	4378'47
Pariz	288'79	290'23	288'10	289'54
Praga	181'19	182'30	181'12	182'22
Trst	357'10	360'18	354'67	357'75

Od ponedeljka 30. septembra do prejšnjega petka 4. oktobra 1935 so bile dosežene te-le tečajne razlike: Amsterdam —7'13, Berlin —0'45, Bruselj —1'79, London —1'07, Newyork —5'36, Pariz —0'69, Praga —0'07 in Trst —2'43. Edini Curih

je beležil posledno neizpremenjeno na bazi dosedanjih notic.

Efektno tržišče

Tendenca še vedno stalna

Industrijski in bančni papirji tudi to pot niso notirali, med tem ko so bili na prvem, drugim na zadnjem borznem sestanku preteklega tedna doseženi naslednji tečaji:

	30. septembra	4. oktobra
7% investic. pos.	78'— 79'—	76'— 78'—
8% Blair	79'— 81'—	77'— 78'—
7% Blair	68'— 71'—	67'— 68'—
7% Seligman	74'— 76'—	71'— 73'—
4% Agrarne obv.	44'— 46'—	44'— 45'—
6% begluške obv.	62'— 63'—	60'— 61'—
7% stab. posojilo	— 80'—	— —
2 1/2% vojna škoda	357'— 359'—	352'— 355'—

Zaključkov ni bilo; tudi 5% srednjeročne obveznice za finansiranje javnih del niso beležile.

Žilno tržišče

Tendenca čvrsta

Prometa ni bilo zbog pomanjkanja blaga. Cene so ostale neizpremenjene, tako pri žitu kakor pri mlevskih izdelkih:

Koruza:	Din
popolnoma suha, s kvaliteto garancijo, feo. vagon bačka postaja, plačljivo proti duplikatu	100'— 102'50
popolnoma suha, s kvaliteto garancijo, feo. vagon banat. postaja, plačljivo proti duplikatu	98'— 100'—
Pšenica:	
bačka 79/80, promptna dobava	150'— 155'—
prekmur. 78, prompt. dobava	165'— 170'—
Oves:	
nov, zdrav, suh, rešetan, feo. vagon slavonska postaja, plačljivo proti duplikatu	120'— 125'—

Mlevski izdelki

pšenična Og, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	250'— 255'—
pšenična Og, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	250'— 255'—
pšenična 2, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	230'— 240'—
pšenična 3, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	210'— 220'—
Otrobi:	
pšenični, debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja	110'— 115'—

Lesno tržišče

Tendenca še vedno neizpremenjeno mlačna

Sezona za izvoz lesa, bi se morala v normalnih prilikah že zdavnaj pričeti. Vsestranske neprilike ter nesigurnost na svetovnem trgu pa naš izvoz, akoravno je povpraševanje po blagu, popolnoma ovira.

Radi dosedaj še vedno neurejene trgovinske pogodbe z Italijo in zbog vedno daljšega čakanja na klirinško plačilo od naše glavne odjemalke trpi zelo veliko posebno naša ožja domovina Slovenija. Zbog geografske lege in vsled strukture našega lesa je naravno, da je Italija najboljša in najprikladnejša odjemalka našega lesa. Druga tržišča pridejo za nas le v zelo redkih primerih v poštev. Gotovo ima posebno Slovenija specialni in življenjski interes, kar se tiče našega izvoza, na dobrih trgovinskih odnosih z našo najbližjo sosedo in odjemalko lesa Italijo. Druge bolj oddaljene pokrajine niso v toliki meri zainteresirane na tem tržišču in ravno radi tega želimo in prosimo, da se naši slovanski ljudski zastopniki z vso energijo zavzamejo, da se te razmere vendar enkrat že končno veljavno uredijo. V interesu naše lesne industrije je, da se zadeva na noben način ne zavlačuje. Kakor že omenjeno, je potreba po lesu velika, izvoz pa zbog splošne negotovosti skoro nemogoč.

Povpraševanja:

Javorjevi hlodi od 2'40 m naprej s precejšnjim odstotkom od 4 m naprej, cilindrični, ravni, za furnir.

Lipov rezan les I/II, 50—100 mm, ev. v debeljših dimenzijah.

3 vagoni buk. friz Ia, 26 mm, 6—7 cm, 35 do 50 cm.

Brestovina I/IIa, 22 cm naprej, 40—100 mm, 2—5 m.

I/IIa jesenovina, od 20 cm napr., 50—100 mm, 2—5 m.

I/IIa jesenovina (boules) 1—3 m.

Ia hrast. frize 27 mm, 30—50 cm, 5, 6, 7 cm.

I/IIa hrast. frize, 8—12 cm.

1 vagon jesenovine 50% Ia, 50% IIa, 50 do 100 mm, 30 cm napr., 3 m napr.

Par vagonov hrast. friz I/IIa, 5, 6, 7 cm, 25 do 50 cm, 25 mm.

Večja količina bukovih hlodov Ia, 25 do 35 cm, 60—300 mm.

Večja količina rezane jelše I/IIa, 50—100 mm.

Par vagonov tramov U. T. 10/11, 5—9 m (malo 4 m). — En vagon tramov U. T. 11/13, 6 do 10 m.

1 vagon I/IIa borovine 28, 48, 58 mm, 4 m dolžine.

Trami U. T. 11/13—24/29, 8—10 m.

Bordionali od 8 m dolžine naprej, 40/40 cm.

Hrastove frize, suhe, I/IIa od 30 cm naprej, 8—12 cm.

1/2 vagona hrastovih desk, suhih, 26 mm;

1/2 vagona orehovih plohov, neobrobjenih, 50, 80, 100 mm, parjenih.

Vetrtrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže prazne kave, mletih dišav in rudniške vode

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenik!

Za vse naše vloge in obveze jamči z vsem premoženjem in vso davčno močjo Dravska banovina

KDOR VARČUJE SIVIH LAS SE OBYARUJE

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE LJUBLJANA MARIBOR CELJE

KLIŠEJE vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klišarna ST-DEU LJUBLJANA DALMATINOVA 13

Oglasi

„Trgovskem listu“ imajo popoln uspeh!

Naročajte in širite „Trgovski list“!

Umrla nam je v nedeljo, 6. t. m. naša najboljša in najdražja mati, stara mati, sestra, teta, svakinja in tašča, gospa

Ivana Pečnik, roj. Dolničar

posestnica in gostilničarka pri Urbančku

po kratki bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 68. letu svojega skrbi polnega življenja.

Pokojnico bomo spremili k večnemu počitku danes v torek, dne 8. t. m., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Stožicah.

Stožice, dne 8. oktobra 1935.

Žalujoče rodbine:

PEČNIK, DOLNIČAR, PAVŠIČ, DR. JEDLIČKA in MENCINGER

Univ. prof. dr. M. Škerlj:

6

Ženevske menične konvencije

VI. Plačilo.

22. Čl. 38. (§ 37.). Sedanji § 37. se glasi tako, da velja za vse vrste menic brez ozira na način določitve dospelka. V resnici pa je stvar le nekoliko drugačna pri menici vpoglednici; ta mi dospe šele, kadar jo res predložim v plačilo, to pa moram po § 33. storiti pred potekom zakonskega ali v menici določenega roka. Če sem zamudil poslednji dan tega roka, je po § 52. že nastopil prejudic, sledeča dva delavnika sta pri menici vpoglednici določena samo še za protestiranje, ne pa več za prezentacijo. To je z EMZ deloma pojasnjeno, deloma spremenjeno (čl. 44., gl. t. 26.). Pojasnjeno v tem smislu, da čl. 38. izrečno velja le za menice dnevnice, oddnevne in povpoglednice.

23. Čl. 41. (§ 40.). § 40. vsebuje v 1. odstavku te določbe: 1. če se menica glasi na tujo valuto, je mogoče, da trasant v menici odredi efektivno plačilo s tujo valuto (potem treba z njo plačati); 2. če tega ni storil, se menica lahko plača z domačo valuto plačilnega kraja: a) po tečaju na dan, ko se plačilo lahko zahteva, tečaj se izračuna po uzansah plačilnega kraja, b) po tečaju, ki ga za preračunjenje valute določi a) trasant sam v me-

nici, b) indosant, ki mu je trasant v menici prepustil to določitev, v tem primeru se menica mora plačati z domačo valuto plačilnega kraja, dasi je vsota izražena v tuji valuti (torej nekaka obratna efektivna klavzula). Po EMZ velja 1. in 2. b) a) kakor doslej. — 2. a) Če ni efektivne klavzule, se menica lahko plača po tečaju na dan dospelka; to naj ne bo razlika, v resnici pa je izraz slabši od sedanjega, ker ne obsega regresa pred dospelkom; treba ga bo tolmačiti v smislu sedanjega zakona. Ob prekesnem plačilu, torej zlasti v regresu, pa regresant ni da bi moral biti zadovoljen s tečajem na dan dospelka, marveč lahko zahteva, da se tuja valuta preračuna po tečaju na dan dejanskega plačila. Menični dolžnik torej ne more na upnikov račun spekulirati z valutnimi spremembami. To smo učili že doslej, rečeno pa v zakonu ni bilo. — Določitve tečaja po načinu 2 b) β) EMZ ne pozna več.

24. Čl. 42. (§ 41.). EMZ ne določa, da se menična vsota lahko položi pri sodišču, nego »pri pristojnem oblastvu«. Tako se je moral izraziti, ker niso povsod sodišča ona oblastva, kjer se vrše zasebnopravni pologi. Pri nas bi seveda ostala sodišča.

VII. Regres zbog neakceptiranja in zbog neplačila.

25. Čl. 44. (§ 43.). Odstavki 1., 3. in 4. našega zakona so v bistvu enaki odst. 1., 2. in 4. čl. 44. Glede ostalih treh odstavkov pa so razlike znatne. § 43., odst. 2. določa, da se protest zbog neplačila dela na sam plačilni

dan ali v teku neposredno sledečih mu dveh delavnikov, neglede na to, kako je v menici določen dospeltek. Po čl. 44., odst. 3. EMZ pa je pri menicah vpoglednicah rok za protest zbog neplačila isti kakor za protest zbog neakceptiranja. EMZ se izraža nekako čudno, saj prav pri menicah vpoglednicah predložitev radi sprejema praktično skoraj ne bo prišla v poštev; mišljen je enoletni ali v menici določeni krajši ali daljši rok za prezentacijo v plačilo.² To pomeni, da menico vpoglednico lahko predložim v plačilo kadarkoli v tem roku, ni pa treba, da ta dan ali enega obeh sledečih delavnikov dam napraviti protest, s protestom lahko čakam do konca predložitvenega roka, v primeru čl. 24., odst. 1. (§ 23., odst. 2.) celo še do prvega delavnika po preteku roka, nista mi pa več dana še sledeča dva delavnika. Torej je brez preudica mogoča tudi večkratna predložitev v plačilo, če prejšnja ni uspela; stvar je potemtakem olajšana za obe strani. — Glede ostalih vrst menic pa naj po EMZ protest zbog neplačila ne bo, kakor je danes, mogoče že na sam dan plačila, nego šele na oba sledeča delavnika. Vendar je vsaki državi prepuščeno, da dovoli protest tudi na sam plačilni dan. Pri nas se bomo te rezerve morda poslužili.

² Predložitev vpoglednice v akcept sama po sebi ni izključena. Rok za to predložitev je isti kakor za predložitev v plačilo. Dospeltek se izove s predložitvijo v plačilo, ne pa s predložitvijo v sprejem.

(Se nadaljuje.)

Iz naših organizacij

Govine v Ljubljani bodo na obletnico 100. letja vitezkega kralja Aleksandra I. Zdinitelja v sredo, dne 9. t. m. ves dopoldne zaprte, odprte pa samo v času od 2. do 4. ure popoldne, ko se potem zopet zapro, ker bo ob 5. uri popoldne na Kongresnem trgu komemoracija, katere naj se ljubljansko trgovstvo polnoštevilno udeleži. V večernih urah naj se izložbe ne razsvetljuje, v splošnem naj bodo ta dan trgovine zaprte z žaluzijami. Trgovine z živili pa smejo po 18. uri do določenega časa imeti svoje obratovalnice zopet odprte. — Uprava Združenja trgovcev.

Ustanovitev Zveze pomočniških zborov

V nedeljo je bil v Trgovskem domu v Ljubljani ustanovni občni zbor Zveze pomočniških zborov. Zbor je vodil g. Melicer, o izvršenem pripravljalnem delu pa je poročal tajnik Kravos. V imenu Zbornice je pozdravil zbor tajnik dr. Pless.

Po soglasni odobritvi pravil je bil izvoljen naslednji upravni odbor: Franjo Melicer, Ciril Lampič, Alojzij Sitar, Ivan Vrisk, Rudolf Pibovec in Anton Pogačnik, v nadzorstvo pa Edo Lozar in Josip Blagovič. Sklenjeno je bilo, da plača vsak pomočniški zbor za vsakega člana po 0'50 Din mesečno kot članarino Zvezi.

Glavna naloga Zveze je, da ustanovi pri vseh Združenjih pomočniške zbere, katerih je danes le 5.

Doma in po svetu

Pošvetovanja zastopnikov vseh strank združene opozicije v Zagrebu so se v soboto končala. O sestanku sicer ni bil izdan nikakr kominike, vendar pa se iz opozicionalnih vrst poudarja, da je sestanek imel popoln uspeh. Zastopniki opozicionalnih strank so se pogajali zlasti o skupnem programu opozicije. Na sestanku se je nadalje ugotovilo, da mora sloneti nadaljnje delo opozicije na podlagi upoštevanja sedanjega stanja. Če bodo sklepe zagrebškega sestanka odobrili voditelji opozicionalnih strank, potem bo v kratkem sklican nov sestanek zastopnikov opozicije.

Dr. Ivan Pernar, ki je bil obsojen po zakonu o zaščiti države in ki je bil zaprt dosedaj v Sremski Mitrovici, je bil pogojno izpuščen iz zapora.

Dve uredbi je sklenila vlada, in sicer uredbo o klirinških plačilih, ki naj mobilizira terjatve naših izvoznikov in uredbo, s katero se podaljšuje rok, v katerem morejo zaprositi denarni zavodi za odlog plačil, za eno leto.

Koroški dan, na katerem so vrli Ziljani pokazali ljubljancem lepe koroške narodne običaje, je uspel popolnoma in znova utrdil kulturno skupnost koroških Slovencev s Slovenijo.

V letu 193⁵ je obiskalo jugoslovanska letovališča in zdravilišča 560.642 gostov, dočim pred enim letom le 534.181. Nočnin

Že v 24 urah

harva, plesira in kmetično snail obleke, klobuke itd. škrobl

in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, sušl, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4—6. Selenburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

je bilo letos 2,631.617, lani pa 2,247.383. Napredek je torej prav znaten. Toda tujcev je bilo le okoli 130.000, nad 430.000 pa je bilo jugoslovanskih gostov. Tujski promet torej vzdržujemo predvsem mi sami in je zato tudi njegova narodno-gospodarska važnost znatno manjša, kakor se splošno misli. Od tujcev je bilo največ Čehoslovakov (nad 38.000), nato Avstrijcev (nad 33.000) in Nemcev (nad 13.000), nato sledi Francozi, Italijani, Madjari, katerih je bilo približno po 5.000.

Ljski prota Čudič se je smrtno ponesrečil v svojem rojstnem kraju, v Slavonški Požegi. Bodi ohranjen vrlemu narodnjaku časten spomin!

Griza je začela razsajati na Dolenjskem. Bolnišnice v Novem mestu, Krškem in Brežicah so prenapolnjene in je morala začeti sprejemati bolnike tudi ljubljanska bolnišnica.

Na Vatikanskih vrtovih so začeli graditi podzemeljska zatočišča, ki bi nudila popolno varnost pred bombnimi napadi. Zatočišča so zvezana z Vatikanom s podzemeljskim hodnikom.

Za Mussolinija in proti abesinskemu ee-

sarju se je izjavila znana zamorska naga plesalka Backerjeva. Ubogi Neguš! Sedaj v resnici nima več upanja na zmago, ker proti plesalki bo tudi najstrašnejše znano sredstvo abesinskih vojakov brez moči.

Italijanski državni dohodki so znašali v juliju 1.553, v avgustu pa 1.599 milijonov lir, izdatki pa 2.054, odnosno 2.103 milijonov lir, da je znašal deficit v dveh mesecih 1.005 milijonov lir, kar je predvsem posledica italijanskih vojnih priprav.

Rumunske oblasti so opozorile te dni 15.000 tujcev, ki žive v Rumuniji, da morajo zapustiti Rumunijo, ker jim je poteklo dovoljenje za bivanje v Rumuniji.

Ameriška vlada je kupila 150 milijonov jardov sukna in nastavila 54.000 šivilj ter krojačev, ki bodo šivali brezposelnim obleke za zimo.

Neka angleška tvrdka bo v kratkem postavila na trg male tonfilmske aparate, ki bodo z mikrofonom, filmskim aparatom, baterijami, ojačevalcem tehtali manj ko 5 kg. Tudi cena bo nizka. Z njimi bo mogoče predvajati do 2 kvadratna metra velike slike.

Kitajski razbojniki so napadli dve ladji,

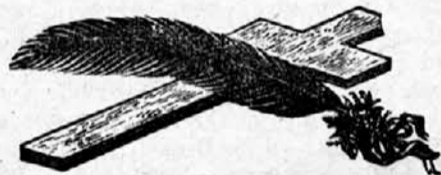
ki sta vozili na progi Kanton—Tungmin, in so postrelile vse potnike in vso posadko. V vsem je bilo postreljenih 110 oseb.

Pomanjkanje živil v Nemčiji

V zadnjem času se opaža v Nemčiji veliko pomanjkanje živil. Zlasti manjka na trgu sirovega masla in svinjskega mesa. Sirovega masla primanjkuje, ker manjka deviz za nakup sirovega masla v tujini. Isti je tudi razlog za pomanjkanje svinjskega mesa. Vse razpoložljive devize gredo za uvoz sirovin, brez katerih ne more delati nemška industrija. Vladni pristaši pa trde, da je nastalo pomanjkanje živil tudi zaradi tega, ker ljudje kopičijo živila iz strahu, da bi cene še bolj narasle.

Mariborski svinjski sejem

Na svinjski sejem dne 4. oktobra 1935 je bilo pripeljanih 305 svinj, cene so bile te: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari kmd. Din 40—50, 7 do 9 tednov stari 60—80, 3 do 4 mesece stari 120—150, 5 do 7 mesecev stari 200—250, 8 do 10 mesecev stari 300—350, 1 leto stari 460—580, 1 kg žive teže 4'50—5'50, 1 kg mrtve teže 7'50 do 9'50. Prodanih je bilo 102 svinji.

Potrni neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš nadvse ljubljani soprog, srčno dobri oče, stric in svak, gospod

Josip Čad

posestnik in gostilničar

v soboto, dne 5. oktobra 1935 ob pol 10. uri dopoldne nenadoma boguvdano preminul.

Na zadnji poti smo ga spremili v ponedeljek, dne 7. oktobra 1935 pop. na pokopališče na Viču.

V Ljubljani, dne 7. oktobra 1935.

Zalujoči:

Josipina, hčerka, in Joško, sin, Agata, soproga, in ostalo sorodstvo.